

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Оториноларингологія
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Медичний інститут. Кафедра громадського здоров'я
Розробник(и)	Сміянов Владислав Анатолійович, Сміянов Євген Владиславович, Плахтієнко Інна Олександрівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	1 тиждень протягом 7-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 1,5 кред. ЄКТС, 45 год., з яких 20 год. становить контактна робота з викладачем (2год. лекцій, 30 год. практичних занять)
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Стоматологія"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Набуття студентами сучасного конструктивного, фундаментального і клінічного мислення та системи спеціальних знань в галузі оториноларингологія, певних знань з етіології, патогенезу, класифікації, симптоматики та диференційної діагностики основних захворювань ЛОР-органів; опанування сучасних методів обстеження та лікування хворих із ЛОР-патологією.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР-органів.
Тема 1 Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР-органів. Оволодіння користуванням лобним рефлектором, проведення риноскопії, орофарингоскопії, отоскопії, ларингоскопії, дослідження прохідності слухової труби. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР-органів. Клінічна анатомія ЛОР-органів. Провідні шляхи слухового та вестибулярного аналізаторів. Теорії звукопроведення та звукосприйняття. Дослідження слухової функції. Клініко-топографічні відносини решітчастого лабіринту, верхньощелепної, лобової, клиноподібної пазух та оточуючих анатомічних утворень. Структура і функції лімфоаденоїдного глоткового кільця. Топографія гортані.
Модуль 2. Захворювання вуха.

Тема 2 Захворювання зовнішнього вуха. Захворювання середнього вуха. Гострий гнійний отит. Мастоїдит. Антромастоїдотомія.

Зовнішній отит (фурункул, дифузне запалення зовнішнього слухового проходу), отомікоз, бешиха, перихондрит, екзема, отогематома, сірчана пробка. Методи видалення сірчаної пробки та сторонніх тіл вуха. Шляхи проникнення інфекції у середнє вухо. Стадії гострого гнійного середнього отиту, клініка, діагностика. Рентгенографії скроневиx кісток за Шюллером, КТ і МРТ-дослідження вуха. Диференційна діагностика зовнішнього та середнього отиту зі стоматологічною патологією. Обґрунтування діагнозу, вибір раціональної лікувальної тактики у залежності від стадії захворювання. Показання до парацентезу. Техніка парацентезу. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка мастоїдиту. Диференційний діагноз гострого гнійного середнього отиту, мастоїдиту з зовнішнім отитом. Принципи лікування (консервативне і хірургічне) у залежності від стадії мастоїдиту. Показання до антромастоїдотомії. Атипові форми мастоїдитів.

Тема 3 Хронічний гнійний середній отит, лабіринтит. Сануючі та слуховідновлюючі операції вуха. Негнійні захворювання вуха. Внутрішньочерепні ускладнення.

Мезотимпаніт та епітимпаніт, холестеатома, диференційна діагностика. Основні принципи консервативного і хірургічного лікування мезо- і епітимпаніту. Показання до радикальної операції на вусі, її етапи. Показання до слуховідновлюючих операцій. Тимпаноластика. Етапи та типи (за Вульштейном). Лабіринтит. Клінічні форми (обмежений, дифузний, серозний, гнійний, некротичний лабіринтити), діагностика, лікування. Гострий та хронічний катар середнього вуха, ексудативний середній отит – причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Методи консервативного і хірургічного лікування: тимпанопункція, міринготомія, шунтування, лазерне дронування барабанної порожнини. Сенсоневральна приглухуватість – етіологічна класифікація, патогенез, комплексна діагностика, дані акуметрії, сучасні методи консервативного лікування. Профілактика захворювань слухового нерва. Отосклероз – патоморфологічні зміни у скронеvій кістці, клінічні симптоми, дані акуметрії та вестибулометрії. Принципи консервативного і хірургічного лікування. Стапедектомія та стапедопластика. Хвороба Мен'єра, патогенез, консервативна терапія, показання до хірургічного лікування. Операції на нервах барабанної порожнини, дронування ендолімфатичного мішка, лабіринтектомія. Профілактика порушень слуху. Внутрішньочерепні ускладнення захворювань середнього та внутрішнього вуха.

Модуль 3. Захворювання верхніх дихальних шляхів.

Тема 4 Гострі та хронічні захворювання носа та принососих пазух. Риногенні орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення синуїтів.

Деформація зовнішнього носа і носової перегородки. Риноластика. Сикоз, екзема, бешиха, ринофіма, фурункул та карбункул носа, можливі ускладнення. Принципи лікування. Гострі та хронічні риніти. Роль інфекції в виникненні гострого риніту, схильність до захворювання. Клінічні стадії. Принципи лікування. Диференційна діагностика гострого риніту, грипу, гострої респіраторної вірусної інфекції. Особливості клінічного перебігу гострого риніту у немовлят. Основні форми хронічного риніту (катаральний, гіпертрофічний, атрофічний, вазомоторний), клініка, діагностика, лікування. Озена, етіологія, патогенез, клініка, методи лікування. Алергічні риніти. Сезонний алергічний риніт (поліпоз, сінна лихоманка). Цілорічний алергічний риніт. Алергодіагностика в оториноларингології. Сучасні методи лікування захворювань носа. Особливості лікування захворювань носа у дитячому віці. Гострий і хронічний синуїт – патологоанатомічні зміни, класифікація. Загальні і місцеві симптоми. Додаткові методи дослідження: рентгенографія, КТ, МРТ, термографія та інші. Лікування – консервативне і хірургічне. Вікові особливості розвитку принососих порожнин, значення їх у патології ЛОР-органів у дітей. Зв'язок верхньощелепної пазухи з розвитком зубощелепної системи. Риногенні орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення синуїтів.

Тема 5 Гострі та хронічні захворювання глотки.

Гострий фарингіт, клініка, лікування. Гострі первинні тонзиліти: катаральна, фолікулярна, лакунарна, виразково-плівчаста ангіни. Диференційна діагностика. Загальні принципи обстеження, лікування та профілактики первинних тонзилітів. Ускладнення ангін. Паратонзиліт, паратонзиллярний абсцес, латерофарингеальний абсцес, внутрішньомигдаликовий абсцес, аденофлегмона, розлита флегмона шиї, тонзилогенний сепсис. Абсцестонзилектомія. Заглотковий абсцес. Особливості перебігу та ускладнень ангін у дитячому віці. Гострі вторинні тонзиліти: ураження мигдаликів при інфекційних захворюваннях (дифтерії, скарлатині, туляремії, черевному тифі) та при захворюваннях системи крові (інфекційному мононуклеозі, агранулоцитозі, аліментарно-токсичній алейкії, лейкозах). Характерні зміни формули крові. Методи лікування. Хронічний фарингіт і його форми. Вибір методу лікування у залежності від форми захворювання. Лептотрихоз. Хронічний тонзиліт: етіологія, патогенез, діагностика. Класифікація хронічного тонзиліту. Місцеві ознаки. Види декомпенсації. Приклади формулювання діагнозу. Консервативні методи лікування. Показання до хірургічного лікування. Тонзилектомія. Гіпертрофія глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів, аденоїдит. Принципи лікування (консервативного та хірургічного). Показання і протипоказання до тонзилотомії, аденотомії.

Тема 6 Ускладнення гострих тонзилітів.

Ускладнення гострих тонзилітів. Паратонзиліт, паратонзиллярний абсцес, латерофарингеальний абсцес, внутрішньомигдаликовий абсцес, аденофлегмона, розлита флегмона шиї, тонзилогенний сепсис. Абсцестонзилектомія. Заглотковий абсцес.

Тема 7 Гострі та хронічні захворювання гортані.

Гострий катаральний ларингіт. Гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт, абсцес надгортанника, хондроперихондрит гортані. Гострий ларинготрахеїт у дітей: етіологія, патогенез, клінічна класифікація, клініка, принципи лікування, продовжена назотрахеальна інтубація. Дифтерія гортані. Хронічний ларингіт: катаральний, гіпертрофічний, атрофічний. Різновиди обмежених форм гіперпластичних ларингітів. Етіологічні фактори гіпертрофічного ларингіту, варіанти захворювання (гіперкератоз, пахідермія, набряк Рейнке), клінічні прояви, можливі ускладнення. Передпухлинні хвороби гортані. Використання мікροхірургічної діагностики. Принципи консервативного та хірургічного лікування. Мікροхірургічні втручання у порожнині гортані. Професійні захворювання гортані і їх профілактика.

Тема 10 Риногенні орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення синуситів.

Риногенні орбітальні ускладнення. Реактивний набряк клітковини орбіти та повік, остеоперіостит орбіти, субперіостальний та ретробульбарний абсцеси, флегмона орбіти. Риногенні внутрішньочерепні ускладнення. Шляхи проникнення інфекції в порожнину черепа. Екстрадуральний і субдуральний абсцеси, менінгіт, тромбоз печеристого і верхнього поздовжнього синусів. Клініка риногенних орбітальних та внутрішньочерепних ускладнень, принципи лікування.

Тема 12 Хронічні захворювання глотки.

Хронічний фарингіт і його форми. Вибір методу лікування у залежності від форми захворювання. Лептотрихоз. Хронічний тонзиліт: етіологія, патогенез, діагностика. Класифікація хронічного тонзиліту. Місцеві ознаки. Види декомпенсації. Приклади формулювання діагнозу. Консервативні методи лікування. Показання до хірургічного лікування. Тонзилектомія. Гіпертрофія глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів, аденоїдит. Принципи лікування (консервативного та хірургічного). Показання і протипоказання до тонзилотомії, аденотомії.

Модуль 4. Невідкладна допомога при захворюваннях ЛОР-органів.

Тема 8 Травми носа, носові кровотечі. Сторонні тіла ЛОР-органів дихальних шляхів та стравоходу. Діагностика травм носа і приносних пазух (пальпація, огляд, рентгенографія кісток носа в боковій проекції). Класифікація травм носа. Перша допомога при травмах. Місцеві і загальні причини носових кровотеч. Місцеві і загальні засоби зупинки носових кровотеч. Техніка передньої і задньої тампонади носа. Методи зупинки кровотечі з зони Кісельбаха (припікання судин слизової оболонки, хірургічна зупинка носової кровотечі). Кровотечі з решітчастого лабіринту, методи їх зупинки. Різновиди сторонніх тіл вуха, симптоматика, особливості видалення. Механізм аспірації сторонніх тіл у дихальні шляхи. Вікові аспекти. Особливості клініки при сторонніх тілах гортані та трахеї, методи їх видалення. Клініка сторонніх тіл бронхів. Рентгенологічне обстеження хворого. Феномен Гольцкнехта-Якобсона. Методи діагностики і видалення. Симптоматика та ускладнення сторонніх тіл глотки і стравоходу. Клініка. Етапи обстеження хворого з підозрою на стороннє тіло глотки і стравоходу. Рентгенологічні та ультразвукові методи дослідження. Бокова рентгенографія шії.

Тема 9 Підсумковий модульний контроль

Підсумковий модульний контроль

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Визначати етіологічні та патогенетичні фактори ЛОР-хвороб
РН2	Інтерпретувати та диференціювати найбільш важливі симптоми захворювань ЛОР-органів для уточнення діагнозу
РН3	Застосовувати сучасні методи дослідження ЛОР-органів
РН4	Класифікувати захворювання вуха, горла, носа відповідно до міжнародної класифікації хвороб 10-го перегляду (МКХ-10); надавати невідкладну медичну допомогу хворим з ЛОР-патологією
РН5	Оцінювати клінічну симптоматику та проводити диференційну діагностику зі стоматологічною патологією найбільш розповсюджених хвороб ЛОР-органів, встановлювати найбільш вірогідний діагноз
РН6	Створити тактику лікування при захворюваннях вуха, горла та носа відповідно до індивідуальних особливостей пацієнта

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 221 Стоматологія:

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР-органів.

Пр1 "Ендоскопічні методи дослідження ЛОР-органів."

Оволодіння користуванням лобним рефлектором, проведення риноскопії, отофарингоскопії, отоскопії, ларингоскопії, дослідження прохідності слухової труби. Ендоскопічні методи дослідження носа, глотки, гортані, трахеї, бронхів, стравоходу.

Тема 2. Захворювання зовнішнього вуха. Захворювання середнього вуха. Гострий гнійний отит. Мастоїдит. Антромастоїдотомія.

Лк1 "Невідкладні стани в оториноларингології."

Ускладнення гострих тонзилітів. Травми носа, носові кровотечі. Сторонні тіла ЛОР-органів. Абсцес надгортанника. Стеноз гортані.

Пр2 "Захворювання зовнішнього вуха. Захворювання середнього вуха. Гострий гнійний отит. Мастоїдит. Антромастоїдотомія."

Зовнішній отит (фурункул, дифузне запалення зовнішнього слухового проходу), отомікоз, бешиха, перихондрит, екзема, отогематома, сірчана пробка. Методи видалення сірчаної пробки та сторонніх тіл вуха. Шляхи проникнення інфекції у середнє вухо. Стадії гострого гнійного середнього отиту, клініка, діагностика. Рентгенографії скроневиx кісток за Шюллером, КТ і МРТ-дослідження вуха. Диференційна діагностика зовнішнього та середнього отиту зі стоматологічною патологією. Обґрунтування діагнозу, вибір раціональної лікувальної тактики у залежності від стадії захворювання. Показання до парацентезу. Техніка парацентезу. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка мастоїдиту. Диференційний діагноз гострого гнійного середнього отиту, мастоїдиту з зовнішнім отитом. Принципи лікування (консервативне і хірургічне) у залежності від стадії мастоїдиту. Показання до антромастоїдотомії. Атипові форми мастоїдитів.

Тема 3. Хронічний гнійний середній отит, лабіринтит. Сануючі та слуховідновлюючі операції вуха. Негнійні захворювання вуха. Внутрішньочерепні ускладнення.

Пр3 "Хронічний гнійний середній отит, лабіринтит. Сануючі та слуховідновлюючі операції вуха."

Роль захворювань верхніх дихальних шляхів, імунологічного стану організму та алергічного фактора у генезі хронічного гнійного середнього отиту. Обов'язкові ознаки, мезотимпаніт та епітимпаніт, холестеатома, диференційна діагностика. Основні принципи консервативного і хірургічного лікування мезо- і епітимпаніту. Показання до радикальної операції на вусі, її етапи. Показання до слуховідновлюючих операцій. Тимпанопластика. Етапи та типи (за Вульштейном). Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати). Лабіринтит. Шляхи проникнення інфекції до внутрішнього вуха. Клінічні форми (обмежений, дифузний, серозний, гнійний, некротичний лабіринтити), діагностика, лікування. Гострий та хронічний катар середнього вуха, ексудативний середній отит – причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції. Методи консервативного і хірургічного лікування: тимпанопункція, міринготомія, шунтування, лазерне дренивання барабанної порожнини.

Тема 4. Гострі та хронічні захворювання носа та приносиних пазух. Риногенні орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення синуситів.

Пр4 "Гострі та хронічні захворювання носа та приносних пазух. Риногенні орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення синуситів."

Деформація зовнішнього носа і носової перегородки. Ринопластика. Сикоз, екзема, бешіха, ринофіма, фурункул та карбункул носа, можливі ускладнення. Принципи лікування. Гострі та хронічні риніти. Роль інфекції в виникненні гострого риніту, схильність до захворювання. Клінічні стадії. Принципи лікування. Диференційна діагностика гострого риніту, грипу, гострої респіраторної вірусної інфекції. Особливості клінічного перебігу гострого риніту у немовлят. Основні форми хронічного риніту (катаральний, гіпертрофічний, атрофічний, вазомоторний), клініка, діагностика, лікування. Озена, етіологія, патогенез, клініка, методи лікування. Алергічні риніти. Сезонний алергічний риніт (поліпоз, сінна лихоманка). Цілорічний алергічний риніт. Алергодіагностика в оториноларингології. Сучасні методи лікування захворювань носа. Особливості лікування захворювань носа у дитячому віці. Гострий і хронічний синусит – патологоанатомічні зміни, класифікація. Загальні і місцеві симптоми. Додаткові методи дослідження: рентгенографія, КТ, МРТ, термографія та інші. Лікування – консервативне і хірургічне. Вікові особливості розвитку приносних порожнин, значення їх у патології ЛОР-органів у дітей. Зв'язок верхньощелепної пазухи з розвитком зубощелепної системи. Риногенні орбітальні та внутрішньочерепні ускладнення синуситів.

Тема 5. Гострі та хронічні захворювання глотки.

Пр5 "Гострі та хронічні захворювання глотки."

Гострий фарингіт, клініка, лікування. Гострі первинні тонзиліти: катаральна, фолікулярна, лакунарна, виразково-плівчаста ангіни. Диференційна діагностика. Загальні принципи обстеження, лікування та профілактики первинних тонзилітів. Ускладнення ангін. Паратонзиліт, паратонзиллярний абсцес, латерофарингеальний абсцес, внутрішньомигдаликовий абсцес, аденофлегмона, розлита флегмона шиї, тонзилігенний сепсис. Абсцестонзилектомія. Заглотковий абсцес. Особливості перебігу та ускладнень ангін у дитячому віці. Гострі вторинні тонзиліти: ураження мигдаликів при інфекційних захворюваннях (дифтерії, скарлатині, туляремії, черевному тифі) та при захворюваннях системи крові (інфекційному мононуклеозі, агранулоцитозі, аліментарно-токсичній алейкії, лейкозах). Характерні зміни формули крові. Методи лікування. Хронічний фарингіт і його форми. Вибір методу лікування у залежності від форми захворювання. Лептотрихоз. Хронічний тонзиліт: етіологія, патогенез, діагностика. Класифікація хронічного тонзиліту. Місцеві ознаки. Види декомпенсації. Приклади формулювання діагнозу. Консервативні методи лікування. Показання до хірургічного лікування. Тонзилектомія. Гіпертрофія глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів, аденоїдит. Принципи лікування (консервативного та хірургічного). Показання і протипоказання до тонзилотомії, аденотомії.

Тема 6. Ускладнення гострих тонзилітів.

Пр6 "Ускладнення гострих тонзилітів."

Ускладнення гострих тонзилітів. Паратонзиліт, паратонзиллярний абсцес, латерофарингеальний абсцес, внутрішньомигдаликовий абсцес, аденофлегмона, розлита флегмона шиї, тонзилігенний сепсис. Абсцестонзилектомія. Заглотковий абсцес.

Тема 7. Гострі та хронічні захворювання гортані.

Пр7 "Гострі та хронічні захворювання гортані."

Гострий катаральний ларингіт. Гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт, абсцес надгортанника, хондроперихондрит гортані. Гострий ларинготрахеїт у дітей: етіологія, патогенез, клінічна класифікація, клініка, принципи лікування, продовжена назотрахеальна інтубація. Дифтерія гортані. Хронічний ларингіт: катаральний, гіпертрофічний, атрофічний. Різновиди обмежених форм гіперпластичних ларингітів. Етіологічні фактори гіпертрофічного ларингіту, варіанти захворювання (гіперкератоз, пахідермія, набряк Рейнке), клінічні прояви, можливі ускладнення. Передпухлинні хвороби гортані. Використання мікрохірургічної діагностики. Принципи консервативного та хірургічного лікування. Мікрохірургічні втручання у порожнині гортані. Професійні захворювання гортані і їх профілактика.

Тема 8. Травми носа, носові кровотечі. Сторонні тіла ЛОР-органів дихальних шляхів та стравоходу.

Пр8 "Травми носа, носові кровотечі. Сторонні тіла ЛОР-органів, дихальних шляхів та стравоходу."

Діагностика травм носа і приносних пазух (пальпація, огляд, рентгенографія кісток носа в боковій проекції). Класифікація травм носа. Перша допомога при травмах. Місцеві і загальні причини носових кровотеч. Місцеві і загальні засоби зупинки носових кровотеч. Техніка передньої і задньої тампонади носа. Методи зупинки кровотечі з зони Кісельбаха (припікання судин слизової оболонки, хірургічна зупинка носової кровотечі). Кровотечі з решітчастого лабіринту, методи їх зупинки. Різновиди сторонніх тіл вуха, симптоматика, особливості видалення. Механізм аспірації сторонніх тіл у дихальні шляхи. Вікові аспекти. Особливості клініки при сторонніх тілах гортані та трахеї, методи їх видалення. Клініка сторонніх тіл бронхів. Рентгенологічне обстеження хворого. Феномен Гольцкнехта-Якобсона. Методи діагностики і видалення. Симптоматика та ускладнення сторонніх тіл глотки і стравоходу. Клініка. Етапи обстеження хворого з підозрою на стороннє тіло глотки і стравоходу. Рентгенологічні та ультразвукові методи дослідження. Бокова рентгенографія шії.

Тема 9. Підсумковий модульний контроль

Пр9 "Підсумковий модульний контроль"

Підсумковий модульний контроль

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до лекцій.
НД2	Підготовка до практичних занять
НД3	Виконання практичних завдань
НД4	Обговорення кейсів
НД5	Виконання ситуативних вправ
НД6	Підготовка мультимедійних презентацій
НД7	Підготовка до поточного та підсумкового контролю

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Практико-орієнтоване навчання

МН3	Мозковий штурм
МН4	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
МН5	Рольова гра
МН6	Метод ілюстрацій
МН7	Метод демонстрацій
МН8	Обмін думками (think-pair-share)

Лекції надають студентам теоретичні матеріали з оториноларингології, що є основою самостійного навчання здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія» (РН1, РН2). Практичні заняття є основним методом викладання оториноларингології, що дає студентам можливість безпосереднього застосування теоретичних знань з дисципліни у практичній діяльності на пацієнтах та при рольових іграх (РН1-РН6). Опитування у формі «мозкового штурму» надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах (РН1-РН6). Практико-орієнтоване навчання передбачає можливість застосування студентами отриманих теоретичних знань та набутих практичних навичок з оториноларингології під час роботи з пацієнтами у професійній діяльності майбутнього лікаря (РН1-РН6). Під час підготовки рефератів, навчальних історій хвороб та мультимедійних презентацій, студенти розвиватимуть навички самостійного навчання, клінічного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 11. Здатність працювати в команді. ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МФО2	Самооцінка поточного тестування
МФО3	Експрес-тестування
МФО4	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань
МФО5	Розв'язування ситуаційних завдань

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Оцінка за поточну діяльність
МСО2	Складання комплексного письмового модульного контролю
МСО3	Оцінка за індивідуальні завдання

Контрольні заходи:

7 семестр	200 балів
МСО1. Оцінка за поточну діяльність	120
	120
МСО2. Складання комплексного письмового модульного контролю	80
	80

Контрольні заходи в особливому випадку:

7 семестр	10 балів
МСО3. Оцінка за індивідуальні завдання	10
	10

Оцінка студента формується таким чином: 1. Оцінка за поточні практичні завдання 72-120 балів. 2. ПМК 48-80 балів; 3. Індивідуальні завдання - 10 балів. Заохочувальні бали додаються до поточної оцінки або до підсумкової оцінки з дисципліни в кінці її вивчення.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Лабораторне обладнання (хімічне, фізичне, медичне, матеріали та препарати тощо)
ЗН2	Макети та муляжі (організмів та окремих органів, технічних установок і споруд та ін.)
ЗН3	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)
ЗН4	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН5	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)
ЗН6	Інформаційно-комунікаційні системи

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література

1	Гострий риносинусит. Уніфікований та локальні клінічні протоколи первинної, вторинної та третинної медичної допомоги. За ред. Поповича В.І. Затверджено наказом МОЗ України №65 від 11.02.2016
2	Сміянов Є.В. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження гортані. Діагностика та лікування основних видів її патології. Суми: СумДУ, 2020. 120 с.
3	Косаковський А.Л., Юрочко Ф.Б. Середній отит. Міні-атлас. К.: НМАПО імені П.Л. Шупика, 2016. 50 с.
4	Косаковський А., Юрочко Ф., Копанська Д. «Комп'ютерна томографія носа та приносних пазух. Практика оториноларинголога. Львів.: Видавництво «МС», 2019. 72 с.
Допоміжна література	
1	І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І.Боброва, та ін. Медицина невідкладних станів: Швидка і невідкладна медична допомога: підручник. За ред. проф. І.С.Зозулі. К.: ВСВ «Медицина», 2012. 728 с.
2	Flint P.W., Haughey B.H., Lund V. et al. Cummings otolaryngology – head and neck surgery. Sixth edition. Elsevier saunders, 2015. 3208 p.
3	Пальчун В.Т., Магомедов М.М., Лучихин Л.А. Оториноларингологія. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011. 211 с.
4	Desmond A.N., Bunni J. The Essential Clinical Handbook for ENT Surgery. BPP. Learning media, 2013. 125 p.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	https://ips.ligazakon.net/document/MOZ9371